Juletid

Prædikenoter til Metodistkirkens tekstrække B

Juledag
25. december 2026 – John 1, 1-14 (18)

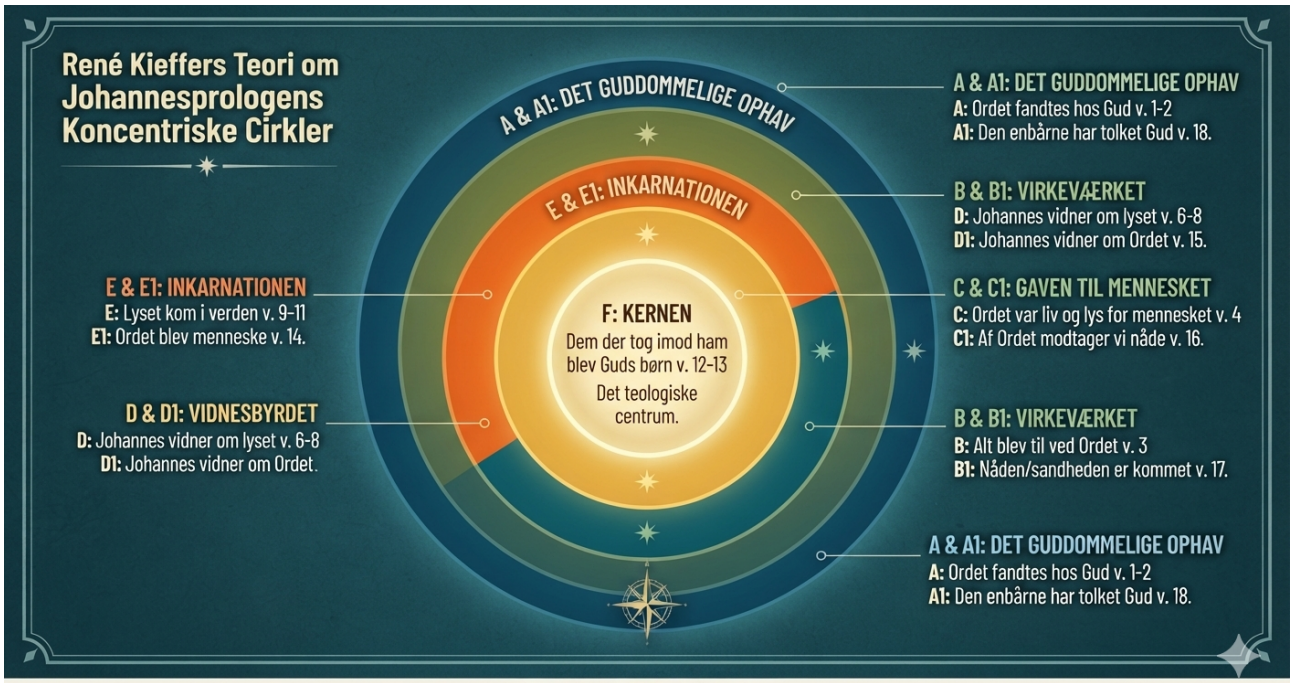
Jeg foreslår læsning af hele prologen til og med vers 18.

Tekstnoter

Kiasme (Spejling). Den fransk-svenske teolog og professor René Kieffer, har i sin kommentar til Johannesevangeliet fremhæver såkaldte kiasmer – en litterær figur, hvor teksten spejler sig selv omkring et centralt midtpunkt (f.eks. A-B-C-B'-A'). I en koncentrisk model betyder det, at de yderste vers (f.eks. vers 1 og vers 18) taler sammen og indrammer teksten, mens det absolutte teologiske tyngdepunkt findes i midten. I Kieffers model over Johannesprologen (se nedenstående illustration) udgøres midten af vers 12 og 13.

Men alle dem, der tog imod ham, gav han ret til at blive Guds børn, dem, der tror på hans navn; de er ikke født af blod, ikke af køds vilje, ikke af mands vilje, men af Gud.

Kiasmen afslører altså, for den opmærksomme læser, hvad der er kernen i budskabet, sådan som Johannes ser det, hvilket samtidig er hovedpointen med hans evangelium. Dette kan sammenholdes med beskrivelsen af skriftets formål i Joh. 20, 31. *dette er skrevet, for at I skal tro, at Jesus er Kristus, Guds søn, og for at I, når I tror, skal have liv i hans navn.*

Illustrationsfil – Printbar kvalitet

I øvrigt er prologen rig på de fleste kernebegreber og -perspektiver fra helheden af Johannesevangeliet. Det afgørende ord at forstå her i prologen er: Ordet. På græsk LOGOS. Guds skabende ord der frembringer det som det siger. LOGOS identificeres som Jesus, der nu kommer ind i verden.

V. 4 John Wesley : *He (logos/Christ) was the foundation of life to every living thing… also the light of men, the fountain of wisdom, holiness and happiness in his original state.*

V. 12 John Wesley: *The moment they believe him, they are sons.*

Analyse

Prologen er proppet med vigtige teologiske begreber og perspektiver. Der er ikke plads til dem alle her. Find en god kommentar til evangeliet og fordyb dig i den. Eller læs her:

https://foenix1976.dk/2022/12/16/i-begyndelsen-var-johannesprologen-mellem-graesk-metafysik-og-joedisk-visdom/

Prologen er måske den vigtigste tekst om det centrale kristne dogme: inkarnation. Johannes ser klarere end de andre evangelister, hvad der er på spil når vi siger at Jesus er Guds Søn. Samtidig peger han, jævnfør Kieffers teori om de koncentriske cirkler, tydeligt på menneskets behov for at "tage imod" Jesus. Faktisk er det forudsætningen for at blive et Guds barn. Det er ret provokerende givet vor tids understregning af at alle er Guds børn. Hvad tænker du?

Tanker om en prædiken

Der er et dramatisk skifte i teksterne fra juleaftensdag til juledag. Borte er englene og hyrderne, borte er Betlehem, Josef, Maria og det lille Jesusbarn. Selv det mægtige romerske kejserrige er ligegyldigt her. Johannes anlægger et langt større, et kosmisk perspektiv, der strækker helt tilbage til verdens skabelse. I det perspektiv bliver der helt andre proportioner på tingene.

Når man prædiker over tekster fra Johannesevangeliet skal man tage vare på det johannæiske univers. Man skal tale om de store ting, om den kosmiske kamp mellem Gud og synden, om det gode og det onde, om lyset og mørket, og sandheden og løgnene. Johannesprologen er en tekst der kalder på at man slår et stort brød op og vove sig længere op i sfærerne end man plejer. Glem dine personlige følelser og den almindelige hverdag. Teksten indbyder ikke til socialrealisme, men snarere til Tolkiens eller C. S. Lewis' store drama.

Samtidig er det vigtig at fastholde, at den kosmiske kamp har sin spejling i det enkelte menneskes trosliv. Det er vel netop hvad kiasmen peger på. Vi må tro på Kristus og være Guds børn.